

номічної підтримки, спеціальне технічне забезпечення, забезпечення засобами зв'язку.

СЕКЦІЯ 2

НЕБЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ, СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА, ТРАНСПОРТУ ТА ОТОЧУЮЧОГО СЕРЕДОВИЩА

ВПЛИВ ОСВІТЛЕННЯ НА ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ І ПРОДУКТИВНІСТЬ РОБІТНИКІВ В АВТОМОБІЛЬНІЙ ГАЛУЗІ

Студент І.О. Алексейчик, керівник М.М. Кравцов

Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет

Освітлення впливає не тільки на функціонування зорового апарата, тобто визначає зорову працездатність, але й на психіку людини, його емоційний стан. Установлене, що світло, крім забезпечення зорового сприйняття, впливає через нервову оптико-вегетативну систему на ендокринну систему, систему формування імунного захисту, ріст і розвиток організму й впливає на багато основних процесів життєдіяльності, регулюючи обмін речовин і стійкість до впливу несприятливих факторів навколишнього середовища. Порівняльна оцінка природного й штучного освітлення по його впливу на працездатність показує перевага природного світла. Провідним фактором, що визначають біологічну неадекватність природного й штучного світла, є різниця в спектральному складі випромінювання, а також динамічність природного світла протягом дня. Деякі дослідники пропонують змінювати рівень освітленості протягом робочої зміни, щоб компенсувати зниження працездатності внаслідок циркадних ритмів. Рівні освітленості при цьому повинні становити 1000–1500 лк і можуть бути забезпечені денним світлом, якщо він є, або електричним світлом від загального або

локалізованого освітлення, наприклад настільних ламп або комбінацією денного й природного світла.

Важливо відзначити, що не тільки рівень освітленості, а всі аспекти якості освітлення відіграють роль у запобіганні НС. Досить згадати, що нерівномірне освітлення може створювати проблеми адаптації, знижуючи видимість. Надмірна блискочистота також веде до окремих проблем в адаптації, освітлення з поганим індексом передачі кольору може бути причиною неправильної оцінки потенційно небезпечних ситуацій.

У деяких дослідженнях показано, що нічна зміна має на 20 % більше нещасних випадків, чому ранкова, а для важких НС – на 80 %, працездатність може падати на 10–20 % у порівнянні з ранковою зміною. Якщо розглядати тільки аспекти здоров'я, то було встановлено, що в працюючих у другу (третю) зміну більше ризик серцево-судинних захворювань, шлунково-кишкових розладів, а також пізнавальних і емоційних проблем. Звичайно, проблеми, що виникають при змінній роботі, не є винятково наслідком поганої освітленості й недоліку природного світла. Люди, що працюють у другу (третю) зміну звичайно хронічно не досипають і зазнають домашнім стресам, які ніяк не пов'язані з освітленням робочих місць. Працюючи при висвітленні поганої якості або низьких рівнів, люди можуть відчувати утому очей і перевтому, що приводить до зниження працездатності. Причинами в багатьох випадках є занадто низькі рівні освітленості дія, що зліпить, джерел світла й співвідношення яркостей, яке недостатньо добре збалансоване на робочих місцях. Головні болі також можуть бути викликані пульсацією освітлення, що в основному є результатом використання електромагнітних ПРА для газорозрядних ламп, що працюють на частоті 50 Гц.

Таким чином, раціональне освітлення повинно задовольняти ряд вимог і умов. Воно повинно бути: достатнім, щоб очі без напруги могли розрізняти деталі; стабільним – для цього напруга в електричній мережі не повинна коливатися більше ніж на 4 %, рівномірно розподілений на робо-

чих поверхнях, щоб очам не доводилося потрапляти з дуже темного місця у світле і навпаки; таким, що не викликає сліпучої дії на око людини, як від самого джерела світла, так і від відбиваючих поверхонь, що знаходяться в полі зору робітника. Зменшення відзеркалювання джерел світла досягається шляхом застосування світильників; таким, щоб не виникали різкі тіні на робочих місцях, у проїздах, проходах. Цього можна уникнути при правильному розташуванні світильників, прожекторів (на стоянці ПК, пероні та ін.); безпечним – не призводити до вибуху, пожежі у виробничих приміщеннях.

УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ НА АТП

Студентка М.В. Бацман, керівник М.М. Кравцов

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Охорона праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження здоров'я і працездатності людини в процесі праці.

Метою управління охороною праці на автотранспортних підприємствах (АТП) є забезпечення безпеки, збереження здоров'я та працездатності людини під час трудової діяльності.

Охорону праці в АТП забезпечує начальник відділу охорони праці, який слідкує за виконанням робочими діючих правил і норм по охороні праці, техніці безпеки і виробничій санітарії, ознайомлює працівників з небезпечними і шкідливими умовами праці. Він також веде нагляд за виконанням працівниками всіх норм безпеки під час роботи.

Для попередження виробничого травматизму адміністрація АТП повинна забезпечити своєчасний і якісний інструктаж і навчання робітників безпечним прийомам і методам роботи. Інструктаж за часом і характером